

Washington gorkýar

«TikTok» - dan

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Washington "TikTok"-dan gorkýar WASHINGTON «TIKTOK»-dan GORKÝAR

Häzir kartinany doly görüp bilýäris, çünki ähli taraplar hukuk we gumanitar pozisiýasyny güýçlendiren hususlaryň üstünde pikir alyşýarlar we adamlaryň dykgatyna muny ýetirýärler. Dünýäni dürli paýtagt şäherlerinde Gazadaky palestinalylary goldaýan we Ysraýylyň Gaza sektoryny rehimsizlik bilen bombalamagyny ýazgarýan uly we san-sajaksyz demonstrasiýalar geçirildi.

Demonstrasiýalara gatnaşan köpçülik Londony, Pariži, Washingtony, beýleki ispan we Aziýa şäherleriniň köçelerini doldurdy.

Ýewropaly we amerikaly ýaşlaryň Gazadaky çagalar üçin gözýaş döküp aglandyklaryny we jümle-jahant ysraýylly bombalaýjylary duruzmaga çagyrandyklaryny gördük.

Nýu-Ýorkly ýewreýlere çenli Gaza sektoryndaky çaga gyrgynçylyklaryny ýazgaryp we ysraýyl hökümetiniň ilatly nokatlary nyşanalamagyny bes etmegi talap edip köçelere çykdy.

Elbetde, arap ýurtlarynda-da köplenç halkara areneda ýiti täsir döretmeýän demonstrasiýalar bolup geçýär.

'Reads like a thriller' AZEEM AZHAR

TikTok Boom

China's Dynamite App
and the Superpower
Race for Social Media
Chris Stokel-Walker

Bu kartinalaryň dünýäniň çar künjündäki adamlaryň duýgularyna ot basmagy tebigy zat.

Hiç kimse bir atanyň perzentleriniň bölek-bölek bolan bedenini göterip barýanyny görmäge ýüregi çydamaz.

Halklaryň şular ýaly görlüp-eşdilmedik aýaga galyşy üçin diňe şu kartinanyň özem ýeterlik boldy.

Bu kartinalar Birmingemdäki ýaş iňlislere, Blibaodaky ýaş ispanlara we Lozandaky ýaş şweýsariýalylara nädip baryp ýetdi? Sosial mediýanyň şeýle gynançly pursatlary islendik el telefonyna elýeterli edip bilýändigine şübhe ýok, emma iň çakgan poçta kepderisi hytaýly «ByteDance» kompaniýasynyň eýelik edýän «TikTok» sosial ulgamy boldy.

Sosial ulgamyň geň galdyryjy aýratynlyklary ony «Kremniý jüljesiniň» oýlap tapan platformalary üçin basdaş platforma öwürdi.

Çalt, ulanmaga amatly we emeli aň tehnologiýasy bilen ulanyjynyň isleglerine görä we keýpine laýyk wideolary görkezip bilýän ulgamyň agza sany az wagtda ummadan çykdy.

Başdan geçirýän tragediýalaryna garamazdan, Gaza halkynyň görýän kösençlikleriniň rekord derejede günüň her sagadynda we minudynda bütün dünýäniň halklarynyň dykgatyna ýetirilýändigigi babatda nesibesiniň çüwendigini aýtmak gerek.

Şonuň üsti bilen Ysraýylyň Gazadaky parahat oturan ilaty bütünleý ýok etmek üçin özüni goramak hukugyny tutaryk edip, birtaraply syýasat ýöredýän amerikan we ýewropa hökümetlerini utandyrjak görnüşde dawalary boýunça üns bermähe mynasyp simpatiya we raýdaşlyk gazandylar.

Hawa, gazalylar şu tarapdan nesibeli. Gynansak-da, Siriýadaky, Ýemendäki, Yrakdaky çagalar bu nesibä yetip bilmediler.

Şumat Gazada görýän ýagdaýlarymyza meňzeş ýagdaýlar, belki-de ondanam beterleri başga arap şäherlerinde-de bolup geçdi, emma olaryň birinde-de şular ýaly görnüşde başdan geçirenlerini dünýä köpçüligine ýetirme mümkinçiligi bolmady.

Çünki surata düşürilen we paýlanan wideolar juda azdy, ýaýradylyşy haýaldy, sünni we şaýy yslamçy militaristleriň arap şäherlerinde parahat oturan garawsyz ilata garşy eden gyrgynçylyklaryny bolşy ýaly berip bilmeýärdi.

Görnüşini nähili bolanda-da, duýgudaşlyk oýandyryň we köpçüligi köçä çykaryp bilýän güýç mediýadyr, çünki bolup geçýän hakyky wakalary adamlaryň dykgatyna ýetirip başaýar.

Netijede adam öldürjek bolup durka «Allahu ekber» diýýän

biriniň eden jenaýaty bilen «Dawut pygamberiň ýyldyzyny» göterýän ganhoryň eden jenaýatynyň arasynda hiç hili tapawut ýok.

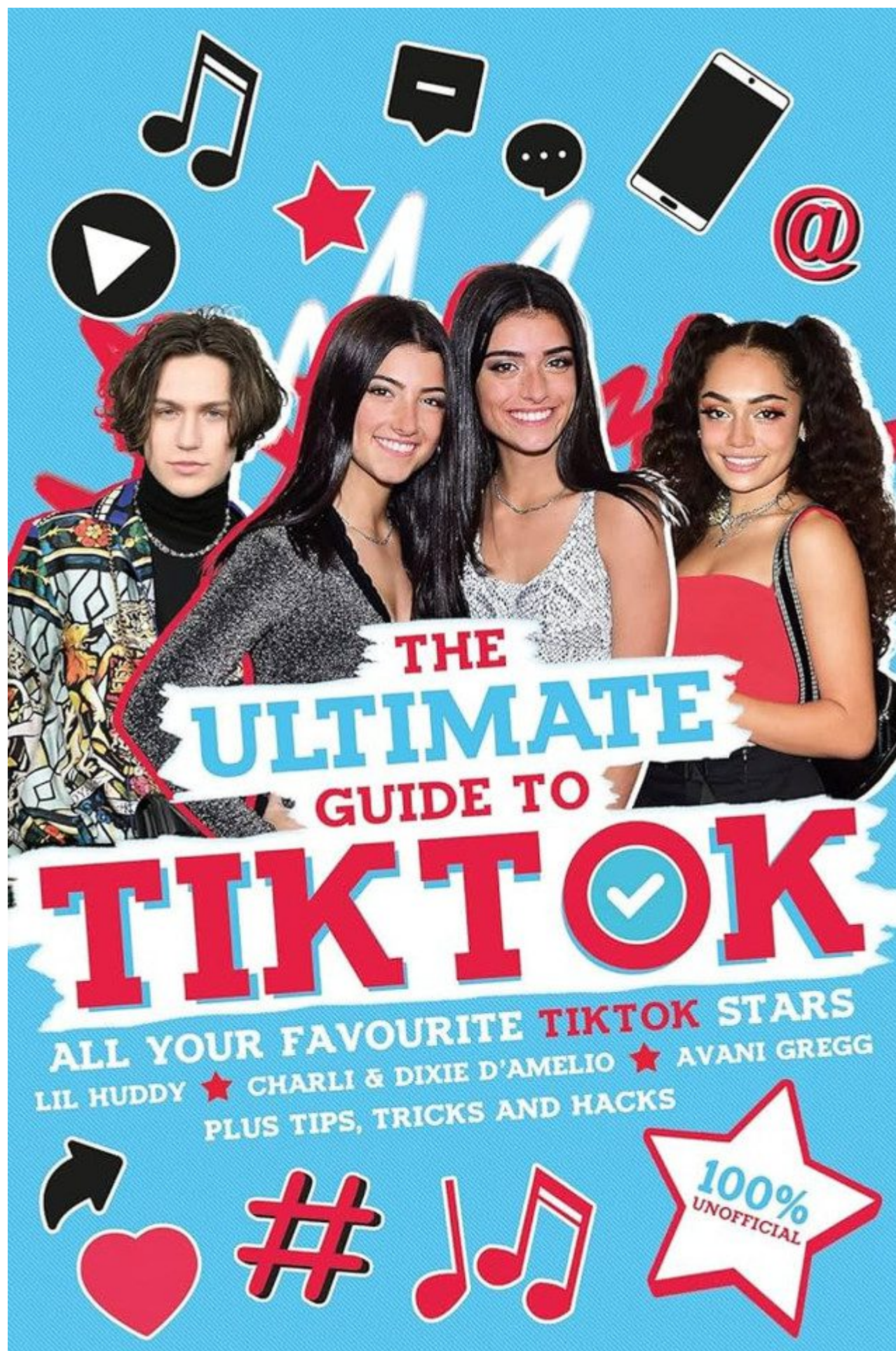
Eýsem, bu mediýa nämücin Ýemende, Yrakda, Siriýada, Liwanda çağalara dünýä derejesinde duýgudaşlyk oýarmagy oňarmady?

Eýran ýaly ýurtda-da soňky on ýylda hökümete garşy edilen çykyşlaryň barsy hökümetiň interneti kesmegi, sosial mediýada aktiwistleri yzarlamagy we ady çykan türmelersäki gynama otaglaryna hiç kimiň aralaşyp bilmeýändigini zerarly çekinjeňlik bilenem bolsa ýer ýüzüne ýaýrady.

Ysraýyl bu ýagdaýy giç duýup, aragatnaşyk stansiýalaryny nyşanalap, Gaza halkynyň dünýä bilen baglanyşygyny kesdi, emma üç hepdäniň dowamynda adamlara baryp ýeten wideolar ysraýyl goşunyna we premýer-ministrine garşy ýigrenç bildirmäge ýeterlik bolupdy.

«TikTok» programmasy ulanyjysyny bary-ýogy birnäçe sekundyň içinde bütin dünýäniň daşyna aýlap çykýar.

Ulanylyşynyň aňsatlygy we köp dürli funksiýalary registrasiýa edilende maglumatlaryny girizýän millionlarça ulanyjy üçin ony maglumat paýlaşmagyň iň amatly ýoluna öwürdi.

THE
ULTIMATE
GUIDE TO

TIKTOK

ALL YOUR FAVOURITE TIKTOK STARS
LIL HUDDY ★ CHARLI & DIXIE D'AMELIO ★ AVANI GREGG
PLUS TIPS, TRICKS AND HACKS

100%
UNOFFICIAL

Washington hytaý hökümetiniň programma hödürleýjileri arkaly gowşup biljek maglumat gorundan gorkup geldi we häzirem gorkýar. Şonuň üçin hökümet edaralary garamagyndaky şahsy düzümlerine bu programmany döwlete degişli kompýuterlere we telefonlara ýüklemegi gadagan etdi.

ABŞ-nyň gorkusynyň sebäbi oňa girizilýän maglumatlardy, emma Washington üçin asyl howpy programmanyň aňsat ulanylyş düzgüni emele getirdi.

Programmanyň meşhurlygy şeýle bir artdy welin, programma jogapkär işgärler ulanyjy agzanyň registrasiýa bolanyňa 60 minut geçenden soň duýduryş funksiýasyny girizdiler. Çünki ony ulanyjy agzalar köplenç wagtyň nähili geçenini bilmän galýarlar.

Üns beriň, häzir Birinji jahan urşy hakda dokumental filme tomaşa edenimizde, bu uruşyň ýagdaýlary hakda köp zatlary bilýändigimize garamazdan, öň bilmeýän ýene bir maglumatymyzy bilmegimiz ýa-da ýene bir epizody görmegimiz mümkin.

Munuň sebäbi telewizion tehnologiýanyň başlangyç tapgyrynda uruş habarlary mediýa kemter görnüşde gelip ýetýänligindedi.

Uruş hakda aýdylýanlar birtaraply we ýarym-ýarpy bolandygy üçin hemişe kemterligine galar.

Häzir bolsa kartinany doly görüp bilýäris, çünki ähli taraplar hukuk we gumanitar pozisiýasyny güýçlendiren hususlaryň üstünde pikir alyşýarlar we adamlaryň dykgatyna muny yetirýärler.

Emel ABDYLEZIZ HEZZANI,
Saud Arabystanly žurnalist.
@Alhazzani_Amal

Çarşenbe, 01.11.2023 ý. Publisistika